

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 176/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Vladimírou Houdek Běhalovou, Strojárska 11C, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/170/2024 z 26. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka sa domáha aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 20 000 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Sťažovateľka v postavení žalobkyne vedie od roku 2001 proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), konanie o náhradu škody, ktorá mala právnomu predchodcovi sťažovateľky vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom žalovanej podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom

spočívajúcim v neskorom rozhodnutí o návrhu na povolenie vkladu záložného práva v prospech právneho predchodcu sťažovateľky, keď žalovaná o povolení vkladu rozhodla až po viac ako roku od podania návrhu, a to 30. januára 2001. V dôsledku oneskoreného rozhodnutia žalovanej došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok dlžníka právneho predchodcu sťažovateľky a právny predchodca sťažovateľky nemohol byť v konkurznom konaní uspokojený ako oddelený veriteľ.

4. Právny predchodca sťažovateľky na základe zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov z 29. júna 1999 požičal dlžníkovi Nábytkové hranoly a vlysy s.r.o. (ďalej len „dlžník“) sumu 7 494 000 Sk (248 755,23 eur). Na zabezpečenie tejto pohľadávky došlo jednak k uznaniu záväzku dlžníka do notárskej zápisnice JUDr. Dagmar Lukačiovej č. N 84/99, Nz 76/99 a tiež k uzavretiu záložnej zmluvy, ktorou dlžník založil v prospech právneho predchodcu sťažovateľky nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve zapísané na liste vlastníctva [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ] ako parc. č. [REDAKOVANÉ] vrátane pozemkov a budov na nich. Návrh na vklad bol podaný 10. decembra 1999 na Okresnom úrade Košice-okolie, katastrálnom odbore (ďalej len „katastrálny úrad“). Katastrálny úrad rozhodol o povolení vkladu až po viac ako roku od podania návrhu, a to 30. januára 2001. Keďže k povoleniu vkladu došlo až po vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka (ku ktorému medzičasom po podaní návrhu na vklad došlo), a to uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2K 182/00 z 22. novembra 2000, na protest prokurátora katastrálny úrad rozhodnutím zo 16. októbra 2001 zrušil rozhodnutie o povolení vkladu z 30. januára 2001 a na základe toho vymazal v časti „C“ listu vlastníctva č. [REDAKOVANÉ] katastrálne územie [REDAKOVANÉ] ťarchu pre záložného veriteľa – právneho predchodcu sťažovateľky. Právny predchodca sťažovateľky uzavrel s dlžníkom 1. decembra 1999 dodatok č. 1 k zmluve o poskytnutí finančných prostriedkov z 29. júna 1999, v ktorom sa účastníci dohodli na navýšení požičanej sumy o 600 000 Sk (19 916,35 eur), čím dlžná suma vzrástla na 8 094 000 Sk (268 671,58 eur), a dohodli sa na splácaní dlžnej sumy tak, že dlžník vždy po uplynutí 6 mesiacov vráti 1/10 istiny, t. j. 809 400 Sk (26 867,16 eur), s tým, že posledná splátka pôžičky je splatná uplynutím 60 mesiacov odo dňa účinnosti tohto dodatku. Rád premonštrátov Opátstvo Jasov doručil katastrálnemu úradu 11. januára 2000 oznámenie o odstúpení od kúpnej zmluvy z 27. decembra 1999 adresované dlžníkovi spolu s doručenkou z 3. januára 2000 podpísanou konateľom tejto spoločnosti. V zmysle uvedeného oznámenia Rád premonštrátov odstúpil od kúpnej zmluvy z 3. júla 1998 z dôvodu, že dlžník napriek opakovaným výzvam neuhradil kúpnu cenu nehnuteľností, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ]. Ďalšou výzvou Rád premonštrátov vyzval dlžníka na zaplatenie splátok kúpnej ceny nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ] z 27. septembra 1999, a to na úhradu dlžných splátok kúpnej ceny, ktorá vyplynula z kúpnej zmluvy z 3. júla 1998 týkajúcej sa nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], v lehote 14 dní s tým, že po uplynutí 14 dní od doručenia tejto výzvy oznámi Rád premonštrátov odstúpenie od zmluvy katastrálnemu úradu. Doklady o doručení ani odoslaní tejto výzvy dlžníkovi v konaní predložené neboli. Rád premonštrátov zaslal dlžníkovi ďalšie odstúpenie od kúpnej zmluvy. Doklad o doručení ani o odoslaní tohto (ďalšieho) odstúpenia od kúpnej zmluvy dlžníkovi ani jeho konateľovi predložený v katastrálnom konaní nebol.

5. Na protest prokurátora katastrálny úrad rozhodnutím zo 16. októbra 2001 zrušil rozhodnutie o povolení vkladu z 30. januára 2001 a na základe toho vymazal v časti „C“ listu vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ] ťarchu pre záložného veriteľa – právneho predchodcu sťažovateľky. Medzičasom deň po uplynutí zákonnej lehoty na povolenie vkladu 11. januára 2000

bolo katastrálnemu úradu doručené oznámenie Rádu premonštrátov (t. j. pôvodného vlastníka) o odstúpení od kúpnej zmluvy spolu s doručenkou od dlžníka z 3. januára 2000 s podpisom konateľa spoločnosti [REDACTED].

6. Správca konkurznej podstaty poprel pohľadávku právneho predchodcu sťažovateľky v konkurznom konaní a dohodou z 21. marca 2001 odstúpil od kúpnej zmluvy, na základe ktorej dlžník nadobudol nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. [REDACTED] pre katastrálne územie [REDACTED] a tieto sa dostali do vlastníctva pôvodného vlastníka, t. j. Rádu premonštrátov.

7. Konkurzné konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 2K/182/00 bolo právoplatne skončené 11. januára 2010, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie o zrušení konkurzu pre nedostatok majetku dlžníka.

8. Na základe prvotných rozhodnutí všeobecných súdov bola sťažovateľka v podstatnej časti uplatneného nároku úspešná. Konanie bolo právoplatne skončené. Na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky najvyšší súd uznesením sp. zn. 3MCdo/21/2011 z 29. januára 2015 zrušil rozsudok krajského súdu z roku 2010 a prikázal mu vo veci znova konať a rozhodnúť. Najvyšší súd v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia poukázal na potrebu posúdenia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a škodou, ktorá právnenému predchodcovi sťažovateľky mala vzniknúť nevyhnutnosťou pohľadávky. Následne krajský súd zrušil rozsudok Okresného súdu Košice-okolie z roku 2007 a prikázal mu vo veci znova konať a rozhodnúť.

9. Následne Mestský súd Košice rozsudkom č. k. K3-16C/137/2020-209 z 21. decembra 2023 (v poradí tretí) rozhodol vo vyhovujúcom výroku I, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 332 405,86 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 12. januára 2010 do zaplataenia, a to všetko v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku, a vo výroku III o náhrade trov konania (výrok I), odmietol odvolanie proti výroku II o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (výrok II), žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok III).

10. Krajský súd na základe odvolania žalovanej napadnutý rozsudok mestského súdu rozsudkom sp. zn. 6Co/26/2024 z 30. júla 2024 potvrdil.

11. Žalovaná napadla rozsudok dovolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 8Cdo/170/2024 z 26. novembra 2025 tak, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 6Co/26/2024 z 30. júla 2024 vo výrokoch I a III zrušil a vec mu v uvedenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

12. Z odôvodnenia napadnutého dovolacieho uznesenia vyplýva, že «*V okolnostiach preskúmvanej veci veci súdy nižších inštancií dospeli k záveru, že v danom prípade hlavnou príčinou nevyhnutnosti pohľadávky právneho predchodcu žalobkyne v konkurznom konaní bol predchádzajúci nesprávny úradný postup katastrálneho úradu (spočívajúci v nedodržaní zákonnej lehoty na vklad právneho úkonu), nebyť ktorého, právny predchodca žalobkyne mohol uspokojiť svoju pohľadávku v konkurznom konaní ako oddelený veriteľ, a to aj po odstúpení od kúpnej zmluvy dohodou zo dňa 21. marca 2001 na základe čoho došlo k spätnému prevodu nehnuteľností na pôvodného vlastníka Rád premonštrátov, Opátstvo Jasov. Z dôvodu nesprávneho úradného postupu, pohľadávka právneho predchodcu žalobkyne nebola zabezpečená záložným právom (hoci uskutočnený právny úkon - záložná zmluva mala takýto účinok vyvolať), práve čo malo podľa*

tak súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu rozhodujúci, priamy vplyv na nemožnosť uspokojiť pohľadávku v následne vyhlásenom konkurznom konaní.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. je koncipovaná ako objektívna zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu, 2. vznik škody a 3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Pre správne právne posúdenie zisteného skutkového stavu v danej veci bolo potrebné posúdiť, či sú splnené všetky vyššie uvedené predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za vznik škody.

Pri riešení dovolateľkou nastolenej otázky (v bode 18. tohto rozhodnutia), a to príčinnej súvislosti medzi nedodržaním lehoty na rozhodnutie o návrhu na vklad a vznikom škody dovolací súd vychádzal z existujúcej a ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, v zmysle ktorej (viď judikát R 28/2008) „Nedodržanie lehoty určenej v § 32 ods. 1 katastrálneho zákona je jednoznačne procesný postup priečiaci sa zákonu. Tento nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve (iba) týmto postupom. Ak katastrálny úrad nerozhodne o návrhu na vklad v určenej lehote, nemôže len z titulu dopustenia sa uvedenej procesnej nesprávnosti (bez ďalšieho) zodpovedať za všetko, čo nastalo v čase po uplynutí lehoty, v ktorej mal rozhodnúť o vklade, do rozhodnutia o vklade, a čo malo negatívny dopad na majetok účastníka katastrálneho konania“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 3Cdo 32/2007).

Obdobne podľa záverov rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2009, sp. zn. 1Cdo/129/2008 „úradný postup katastrálneho úradu pri nakladaní s listinou o odvolaní plnomocenstva udeleného splnomocnencom na disponovanie s nehnuteľnosťou nie je v súlade so zákonom, ak katastrálny úrad nezabezpečil, aby sa táto listina stala súčasťou príslušného katastrálneho spisu (bez ohľadu na to, že bola katastrálnemu úradu predložená ešte pred podaním návrhu na vklad do katastra)... samotným týmto nesprávnym úradným postupom ešte žalobkyni škoda nevznikla. Príčinou vzniku žalobkyňou tvrdenej škody bolo až rozhodnutie katastrálneho úradu o povolení vkladu kúpnej zmluvy z 5. mája 2003 do katastra. Ku vzniku škody teda nedošlo bezprostredne, neprerušene, priamo nesprávnym úradným postupom žalovaného, ale až ním následne vydaným (nezákonným) rozhodnutím, v dôsledku čoho nemožno založiť zodpovednosť žalovaného za škodu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb“.

V rozhodnutí z 27. októbra 2010 sp. zn. 5Cdo/301/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky závery zhora citovaných rozhodnutí zopakoval („... že len samotným nesprávnym úradným postupom ešte škoda nevzniká...“), pričom okrem iného uviedol, že atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Nedodržanie lehoty určenej § 32 ods. 1 katastrálneho zákona je jednoznačne procesný postup priečiaci sa zákonu. Na druhej strane ale nemožno prehliadať, že tento postup môže mať za následok vznik

zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve (iba) týmto postupom. Ak katastrálny úrad nerozhodne o návrhu na vklad v určenej lehote, „nemôže len z titulu dopustenia sa uvedenej procesnej nesprávnosti (bez ďalšieho) zodpovedať za všetko, čo nastalo v čase po uplynutí lehoty, v ktorej mal rozhodnúť o vklade, do rozhodnutia o vklade, a čo malo negatívny dopad na majetok účastníka katastrálneho konania“ (porovnaj obdobne tiež rozsudok najvyššieho súd z 30. júla 2008 5Cdo/219/2007).

Z postupného sledu jednotlivých skutkových okolností danej veci je zrejmé, že návrh na vklad záložného práva bol podaný dňa 10. decembra 1999, pričom katastrálny úrad o ňom rozhodol až po viac ako roku od jeho podania, a to dňa 30. januára 2001 a až po tom ako bol na majetok dlžníka vyhlásený konkurz. Na protest prokurátora katastrálny úrad rozhodnutím zo 16. októbra 2001 zrušil rozhodnutie o povolení vkladu z 30. januára 2001 a na základe toho vymazal v časti „C“ LV č. [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ] archu pre záložného veriteľa. Medzičasom deň po uplynutí zákonnej lehoty na povolenie vkladu dňa 11. januára 2000 bolo katastrálnemu úradu doručené oznámenie Rádu premonštrátov (t.j. pôvodného vlastníka) o odstúpení od kúpnej zmluvy, spolu s doručenkou od NHV s.r.o., zo dňa 3. januára 2000 s podpisom konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) dospel k záveru, že odstúpenie Rádu premonštrátov z 27. decembra 1999 od kúpnej zmluvy, je v zmysle § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné, a to pre nesplnenie zákonných podmienok v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď v konaní nebolo preukázané, že Rád premonštrátov vyzval NHV s.r.o. na úhradu kúpnej ceny, s ktorou bol v omeškaní, v dodatočnej primeranej lehote.

Otázkou ako má postupovať katastrálny odbor, ak je mu doručené oznámenie zmluvnej strany o jej odstúpení od zmluvy počas konania o návrhu na vklad sa tiež už zaoberala judikatúra najvyššieho súdu. Podľa právnej vety judikátu R 81/2014 „Platným odstúpením od zmluvy sa zmluva o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti od začiatku zrušuje (ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak). Týmto zrušením zaniká právny titul, na základe ktorého nadobúdateľ získal vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Medzi účastníkmi je po zrušení zmluvy z hľadiska obligáčnych a vecnoprávných účinkov taký právny stav, ako keby k uzavretiu zmluvy nedošlo. Vlastnícke právo prevodcu sa obnovuje zo zákona. Táto zmena sa do katastra nehnuteľností zapisuje záznamom. Predpokladom takéhoto obnovenia vlastníctva prevodcu je však skutočnosť, že vlastníctvo dotknutej nehnuteľnosti nebolo pred odstúpením od zmluvy dobromyseľne nadobudnuté treťou osobou ... Existenciu sporu o platnosť odstúpenia od zmluvy musí správa katastra skúmať obligatórne, a to jednak z dôvodu, že len platné odstúpenie od zmluvy vyvoláva príslušné právne účinky, ako i s prihliadnutím na závažnosť zásahu týchto účinkov do vlastníckeho, resp. vecnoprávného stavu. Pokiaľ vznikne spor o platnosť odstúpenia od zmluvy, jedná sa o občianskoprávny spor, ktorý je oprávnený rozhodnúť jedine súd“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júla 2011, sp. zn. 6Sžo/229/2010).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vyššie uvedenom rozsudku (judikáte) vysvetlil, ako má postupovať katastrálny odbor, ak je mu doručené oznámenie zmluvnej strany o jej odstúpení od zmluvy počas konania o návrhu na vklad (t. j. pred vydaním rozhodnutia o povolení vkladu) ako aj po vydaní rozhodnutia o povolení vkladu. Zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že katastrálny odbor má zmluvnej strane dotknutej odstúpením od zmluvy (ďalej aj len „dotknutá strana“) určiť primeranú lehotu na to, aby sa mohla vyjadriť k odstúpeniu

od zmluvy a ak platnosť odstúpenia od zmluvy neuznáva, aby mohla podať príslušnú žalobu na súd a podanie žaloby preukázať katastrálnemu odboru. Ak totiž dotknutá strana namietne neplatnosť odstúpenia od zmluvy, vzniká spor a to spor o (ne)platnosť odstúpenia od zmluvy, ktorý katastrálny odbor nemá právomoc rozhodnúť...“ V intenciách právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky má teda katastrálny odbor určiť dotknutej strane primeranú lehotu na predloženie svojho vyjadrenia k odstúpeniu druhej zmluvnej strany od zmluvy (ďalej aj len „vyjadrenia“), resp. na podanie príslušnej žaloby na súd (ďalej aj len „podanie žaloby“) a preukázanie podania žaloby katastrálnemu odboru. Lehota na predloženie vyjadrenia, resp. na podanie žaloby a preukázanie podania žaloby katastrálnemu odboru nie je stanovená žiadnym právnym predpisom. Je preto na uvážení katastrálneho odboru, aby v tomto smere určil primeranú lehotu (porovnaj stanovisko ÚGKK SR č. LPO/2023/000854-31/Ja zo dňa 31.01.2023). Takto prezentovaným názorom zodpovedá aj rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky. Podľa rozsudku Správneho súdu v Bratislave z 27. júna 2024 sp. zn. BA-5S/77/2020, ods. 24 „ak bolo orgánu katastra po vydaní rozhodnutia o povolení vkladu doručené odstúpenie od zmluvy, ktorého platnosť druhá strana akceptovala či už výslovne alebo konkludentne, orgán katastra záznam vykoná. Pokiaľ však druhá zmluvná strana orgánu katastra oznámila, že odstúpenie od zmluvy považuje za neplatné, vzniká súkromnoprávny spor, na rozhodnutie ktorého je príslušný jedine súd a nie orgán katastra. A práve v takomto prípade musí orgán katastra vyzvať zmluvnú stranu, ktorá platnosť odstúpenia od zmluvy neuznáva, na podanie príslušnej žaloby na súd a do rozhodnutia súdu v zásade nemôže ukončiť konanie o zázname“.

Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdmi nižších inštancií je aj podľa najvyššieho súdu zrejmé, že k nesprávnemu úradnému postupu katastrálneho úradu v danej veci došlo, pretože nerozhodol v zákonom stanovenej lehote 30-dňovej lehote o vklade záložného práva v zmysle predloženej záložnej zmluvy. Napriek tomu ale zo sledu relevantných príčin a následkov vyplýva, že zmenšenie majetku právneho predchodcu žalobkyne nebolo spôsobené priamo nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu tak, ako to konštatoval odvolací súd. V uvedenom smere dovolací súd predovšetkým nemôže súhlasiť s tvrdením, že „až do vyhlásenia konkurzu katastrálnemu úradu nebránili žiadne okolnosti rozhodnúť o povolení návrhu na vklad záložného práva, pričom touto okolnosťou nebolo ani doručenie jednostranného odstúpenia od kúpnej zmluvy z 27. decembra 1999“. Práve naopak z judikátu R 81/2014 celkom jednoznačne vyplýva, že ak bolo katastrálnemu úradu pred vydaním rozhodnutia o povolení vkladu doručené oznámenie zmluvnej strany o jej odstúpení od zmluvy, ide o situáciu kedy musí vyčkať na rozhodnutie súdu za predpokladu, že predmetný právny úkon je medzi stranami sporný. Odvolací súd si nesprávne interpretoval závery vyslovené dovolacím súdom v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, v zmysle ktorých „neprihliadol na dôkazy vykonané ním v odvolacom konaní, najmä pokiaľ ide o dôkazy týkajúce sa odstúpenia od kúpnej zmluvy uzavretej medzi NHV s.r.o. a Rádcom premonštrátov, jednostranným úkonom Rádu premonštrátov, pričom toto odstúpenie zostalo neobjasnené... Pre posúdenie príčinnej súvislosti bolo (v ďalšom konaní) právne relevantné zistenie, kedy došlo k účinnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy medzi jej účastníkmi, čo je významné z hľadiska posúdenia vlastníctva nehnuteľností, tvoriacich predmet záložnej zmluvy“ tak, že sa začal meritórne zaoberať dôvodnosťou odstúpenia od zmluvy so záverom o jeho neplatnosti. Takýto záver si ale katastrálny úrad nemohol sám vyvodiť, a preto mu to nemožno „vytknúť“ ako nesprávny úradný postup. V skutočnosti mu nič iné ako „čakať“ na rozhodnutie súdu

o (ne)platnosti odstúpenia nezostávalo. Dovolaciemu súdu neuniklo, že takéto konanie bolo právnym predchodcom žalobkyne vyvolané, avšak v dôsledku spät'vzatia žaloby bolo napokon zastavené (bod 6. rozsudku súdu prvej inštancie). Rovnako tak neuniklo pozornosti dovolacieho súdu, že samotné odstúpenie od kúpnej zmluvy bolo druhej zmluvnej strane pôvodným vlastníkom doručené dňa 3. januára 2000 (vid' doručienka od NHV s.r.o. s podpisom konateľa spoločnosti), teda ešte pred uplynutým lehoty na vklad záložnej zmluvy a pred rozhodnutím katastrálneho úradu. Za daného stavu priamy a bezprostredný vplyv na zmenšenie majetku veriteľa malo až vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka a nemožnosť uspokojiť pohľadávku z konkurznej podstaty z dôvodu nedostatku majetku spôsobeného odstúpením od kúpnej zmluvy správcom konkurznej podstaty. Vzhľadom na nie priame, ale sprostredkované pôsobenie nesprávneho úradného postupu došiel dovolací súd k záveru, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a tým zmenšením majetku žalobkyne (resp. jej právneho predchodcu), náhrady ktorej sa v spore domáhala.».

II.

Argumentácia sťažovateľky

13. Sťažovateľka sa domáha prieskumu napadnutého uznesenia, považujúc rozhodnutie dovolacieho súdu za svojvoľné, nezákonné, nesprávne a zmätočné, dovolací súd ho ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom neodôvodnil. Sťažovateľka si je vedomá rozhodovacej praxe ústavného súdu, podľa ktorej judikatúra vo výnimočných prípadoch pripúšťa, aby za istých podmienok bolo predmetom ústavnej sťažnosti aj zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu, v ktorých ústavný súd vyslovil prípustnosť ústavnej sťažnosti proti kasačnému rozhodnutiu (m. m. III. ÚS 212/2011, II. ÚS 212/2013, I. ÚS 357/2016, II. ÚS 277/2021).

14. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že otázka príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou, nie právnou, čo opakovane skonštatoval najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach (napr. uznesenie sp. zn. 1Obdo/57/2018 z 24. 10. 2019, rozsudok sp. zn. 5Cdo 126/2009 z 30. 6. 2010, uznesenie sp. zn. 6MCdo/11/2010 z 31. 1. 2012). Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Právne posúdenie týkajúce sa vymedzenia, čo bolo príčinou (nesprávny úradný postup katastrálneho úradu) a čo bolo následkom (škoda vo výške 332 405,86 eur), sťažovateľka v dovolaní nenapadla.

Sťažovateľka zastáva názor, že keďže príčinná súvislosť je skutkovou otázkou, dovolací súd v zásade nie je oprávnený prehodnocovať správnosť zistenia príčinnej súvislosti nižšími súdmi, pokiaľ neboli porušené procesné pravidlá pri dokazovaní, a preto mal dovolací súd dovolanie žalovanej odmietnuť.

15. Krajský súd ako súd odvolací sa podľa názoru sťažovateľky na rozdiel od posúdenia najvyšším súdom v ničom neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

16. Sťažovateľka ďalej namietala, že podľa znenia vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam

(katastrálny zákon), v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v § 38 písm. h) vyhlášky v znení účinnom do 31. decembra 2001 jednostranné odstúpenie nebolo listinou spôsobilou na vykonanie záznamu na návrh podľa § 34 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov. Takouto listinou bola len dohoda o odstúpení s úradne overenými podpismi [§ 38 písm. h) bod 1 vyhlášky]. Vyhláška bola s účinnosťou od 1. decembra 2009 zrušená a nahradená vyhláškou Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „nová vyhláška“). Nová vyhláška neobsahovala postup pre správu katastra v prípade odstúpenia od zmluvy. Judikát R 81/2014, na ktorý poukazuje najvyšší súd v napadnutom uznesení, upravuje, ako má katastrálny odbor postupovať po doručení odstúpenia od zmluvy po 1. decembri 2009, teda po zrušení vyhlášky.

17. Vzhľadom na už uvedené sťažovateľka zastáva názor, že záver najvyššieho súdu, podľa ktorého záver odvolacieho súdu o tom, že až do vyhlásenia konkurzu katastrálnemu úradu nebránili žiadne okolnosti rozhodnúť o povolení návrhu na vklad záložného práva, pričom touto okolnosťou nebolo ani doručenie jednostranného odstúpenia od kúpnej zmluvy z 27. decembra 1999, je nesprávny a arbitrárny, pretože z judikátu R 81/2014 celkom jednoznačne vyplýva, že ak bolo katastrálnemu úradu pred vydaním rozhodnutia o povolení vkladu doručené oznámenie zmluvnej strany o jej odstúpení od zmluvy, ide o situáciu, keď musí vyčekať na rozhodnutie súdu za predpokladu, že predmetný právny úkon je medzi stranami sporný.

18. Sťažovateľka tiež namieta, že napriek tomu, že dovolateľka nenapadla právne posúdenie odstúpenia od zmluvy, dovolací súd sa v dovolacom rozhodnutí zaoberal otázkou odstúpenia od zmluvy.

19. Sťažovateľka považuje za arbitrárny aj záver najvyššieho súdu o tom, že priamy a bezprostredný vplyv na zmenšenie majetku veriteľa – právneho predchodcu sťažovateľky malo až vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka a nemožnosť uspokojiť pohľadávku z konkurznej podstaty z dôvodu nedostatku majetku spôsobeného odstúpením od kúpnej zmluvy správcom konkurznej podstaty. Vzhľadom na nie priame, ale sprostredkované pôsobenie nesprávneho úradného postupu dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu, a tým zmenšením majetku žalobkyne (resp. jej právneho predchodcu), ktorého náhrady sa v spore domáhala.

20. Práve nepovolenie vkladu záložnej zmluvy malo za následok, že nehnuteľnosti nepatrili po odstúpení od zmluvy do konkurznej podstaty a že z nich nemohol právny predchodca sťažovateľky uspokojiť svoju pohľadávku v konkurze, keďže nebol oddeleným veriteľom a v rámci rozvrhového konania majetok nestačil na uspokojenie jeho pohľadávky, ako aj pohľadávok ostatných veriteľov.

21. Pokiaľ najvyšší súd uviedol, že priamy a bezprostredný vplyv na zmenšenie majetku veriteľa – právneho predchodcu sťažovateľky malo až vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka a nemožnosť uspokojiť pohľadávku z konkurznej podstaty z dôvodu nedostatku majetku spôsobeného odstúpením od kúpnej zmluvy správcom konkurznej podstaty, nevzal vôbec do úvahy § 6 ods. 2

zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom od 1. augusta 2000, podľa ktorého do konkurznej podstaty patrí aj majetok, ktorým dlžník zabezpečil svoj záväzok. Teda aj po odstúpení od zmluvy dohodou medzi správcom konkurznej podstaty a Rádom premonštrátov by právny predchodca sťažovateľky ako oddelený veriteľ mohol uspokojiť svoju pohľadávku v konkurze, ak by došlo k povoleniu vkladu záložného práva na základe návrhu, ktorý bol doručený okresnému úradu 10. decembra 1999.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že kasačným rozhodnutím najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho bol vyslovený záväzný právny názor o príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorá sťažovateľke vznikla, a konkurzom vyhláseným na majetok jej dlžníka v spojení s nedostatkom majetku dlžníka, čo vylučuje sťažovateľkou tvrdenú príčinnú súvislosť medzi ňou namietaným nesprávnym úradným postupom žalovanej a škodou, ktorej sa sťažovateľka v konaní pred všeobecným súdom domáha, pričom právny názor najvyššieho súdu o tom, že priamy a bezprostredný vplyv na zmenšenie majetku veriteľa – právneho predchodcu sťažovateľky malo až vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka a nemožnosť uspokojiť pohľadávku z konkurznej podstaty z dôvodu nedostatku majetku spôsobeného odstúpením od kúpnej zmluvy správcom konkurznej podstaty, sťažovateľka považuje za arbitrárny.

23. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

24. Ústavný súd sa napriek tomu, že sťažnosťou napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím kasačným, v zmysle svojej judikatúry (m. m. III. ÚS 212/2011, II. ÚS 212/2013, I. ÚS 357/2016, II. ÚS 277/2021) zaoberal sťažnostnými námietkami sťažovateľky, keďže najvyšší súd vyriešil otázku posúdenia príčinnej súvislosti s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť výsledok konania.

25. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že sťažovateľka sa mýli, pokiaľ tvrdí, že najvyšší súd posudzoval príčinnú súvislosť a zaoberal sa správnosťou zistení príčinnej súvislosti nižšími súdmi, a teda sa vlastne v rozpore so zákonom zaoberal skutkovými otázkami.

26. Najvyšší súd aplikoval judikatúru (podrobne uvedené v bodoch 23, 23.1, 23.2, 24 a 25 napadnutého uznesenia), podľa ktorej ak katastrálny úrad nerozhodne o návrhu na vklad v určenej lehote, nemôže len z titulu dopustenia sa uvedenej procesnej nesprávosti (bez ďalšieho)

zodpovedať za všetko, čo nastalo v čase po uplynutí lehoty, v ktorej mal rozhodnúť o vklade. Nedodržanie lehoty určenej v § 32 ods. 1 katastrálneho zákona môže mať za následok vznik zodpovednosti len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve (iba) týmto postupom (kľúčový judikát R 28/2008).

27. Najvyšší súd subsumoval skutkové zistenia súdov nižšieho stupňa pod svoju judikatúru. Najvyšší súd vykonal právne posúdenie veci. Skutkové zistenia súdov nižších stupňov najvyšší súd nerevidoval, ale ich plne zohľadnil, len inak právne posúdil.

28. Otázku právneho posúdenia odstúpenia od zmluvy najvyšší súd neposudzoval, ako mylne udáva sťažovateľka (neposudzoval, či odstúpenie od zmluvy bolo alebo nebolo učinené platne). Najvyšší súd právne posúdil dopad odstúpenia od zmluvy na možnosť katastrálneho úradu rozhodnúť o návrhu právneho predchodcu sťažovateľky na vklad záložného práva.

29. Vyhláška v § 38 písm. h) v znení účinnom do 31. decembra 2001 uvádzala demonštratívny výpočet listín spôsobilých na záznam vlastníckeho práva v prípade odstúpenia od zmluvy, nie výpočet taxatívny (Na vykonanie záznamu na návrh podľa § 34 ods. 1 zákona, ak právo k nehnuteľnosti vzniklo, zmenilo sa alebo zaniklo zo zákona, sú spôsobilé najmä návrh, ktorého prílohou, ak ide o odstúpenie od zmluvy, je písomný prejav vôle účastníkov zmluvy odstúpiť od zmluvy s úradne overenými podpismi, 2. rozsudok súdu v prípade, ak bolo právo k nehnuteľnosti dotknuté ďalším právnym úkonom.).

30. Na uvedenom sa v zásade nič nezmenilo ani po prijatí novej vyhlášky, ktorá sa už vôbec nevenovala spôsobilosti listín na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností v súvislosti s odstúpením od zmluvy.

31. Za účinnosti novej vyhlášky nie je jednostranné odstúpenie od zmluvy bez ďalšieho listinou spôsobilou na vykonanie záznamu na návrh. Je potrebné, aby druhá strana odstúpenie akceptovala, nenamietala ho alebo aby v katastrálnom úrade stanovenej lehote nepodala na súde príslušnú žalobu, na ktorej podanie ju katastrálny úrad vyzval.

32. Záver najvyššieho súdu o tom, že pôsobenie nesprávneho úradného postupu (nerozhodnutie o návrhu na vklad v zákonnej lehote) bolo len sprostredkované, a nie priame (čo viedlo najvyšší súd k záveru o tom, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a zmenšením majetku právneho predchodcu sťažovateľky, ktorého náhrady sa v spore sťažovateľka domáha), je vzhľadom na už uvedené dostatočne odôvodnený a ústavne udržateľný. Rozhodne ho ústavný súd nemôže posúdiť ako arbitrárny, a to s tým dôvetkom, že sťažovateľkou preferovaná interpretačná alternatíva, ktorá (obsahovo) tvrdí exkluzivitu písmena h) v § 38 vyhlášky v príslušnom znení v jeho dvoch alternatívach pre úkony s účinkami odstúpenia od zmluvy (na báze *lex specialis* oproti východisku demonštratívneho výpočtu ustanovenému v návetí dotknutého ustanovenia), môže byť bázou pre polemiku len na úrovni aplikácie podústavného práva bez relevancie pre výsledkovú spravodlivosť, ktorou sa ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti výlučne zaoberá. V tom zároveň spočíva omyl sťažovateľky týkajúci sa parametrov konania pred ústavným súdom.

33. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu

základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

34. Z už uvedených dôvodov musel ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

35. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu